

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a Kövesi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kövesi Margit ügyvéd) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) **felperesnek** a dr. Tóth Erika ügyvéd által képviselt **"A" I.r.**, a dr. Szentkirályi József ügyvéd által képviselt **II.rendű alperes neve II.r. alperes** ellen baleseti kártérítés iránt indított perében - amely perbe II.r. alperes pernyertességének előmozdítása érdekében a dr. Tihanyi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Tihanyi Ottó ügyvéd) által képviselt **"B"beavatkozott** - a Zala Megyei Bíróság 2007. szeptember 17. napján kelt 5.P.20.545/2006/55. számú ítélete ellen a beavatkozó által 59. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán a 2008. június 11. napján megtartott fellebbezési tárgyaláson meghozta az alábbi

ÍTÉLETET:

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a beavatkozót, hogy 15 nap alatt fizessen a felperesnek 60.000.- /Hatvanezer/ Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS:

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint **"C"** a tulajdonát képező ...frsz-ú személygépkocsival 2004. november 8-án a délelőtti órákban helység 1 irányába haladt, utasként a jobb első ülésen utazó feleségét, a felperest szállította. **"C"** a ... szám alatti ház kocsibejáró hídjára balra nagy ívben kívánt bekanyarodni, de a kanyarodás megkezdésekor nem biztosított elsőbbséget a vele szemben, a lakott területen belül mintegy 68-78 km/h sebességgel közlekedő **"D"** által vezetett és a beavatkozó tulajdonát képező ... frsz-ú tehergépkocsinak, és a két gépjármű összeütközött. A baleset során mindkét gépjárművezető megszegte a közúti közlekedésről szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM-BM. együttes rendelet (továbbiakban: KRESZ) szabályait. **"C"** a KRESZ 31.§. /5/ bekezdésének b./ pontját megsértve nem adott elsőbbséget a vele szemben közlekedő gépjárműnek, **"D"** pedig a lakóterületre előírt megengedett sebességet túllépte (KRESZ 26.§. /1/ bekezdés A/4.) és így nem tudott eleget tenni a KRESZ 3.§. /1/ bekezdés c./ pontjában meghatározott általános balesetelhárítási kötelezettségének.

A felperes a baleset során a jobboldali felkar bőrének hámfoszlását, lágyrészek vérömlenyét, a II. nyaki csigolya darabos szilánkos törését, a nyaki II-III. kisizületek, nem teljes, forradás jellegű ficamát, az agytörzs és a nyakszirti lebeny területének diffúz agyzúzódását következményes agyvizenyővel, valamint jobboldali sorozatos bordatörést szenvedett el.

A baleset után a felperest az Országos Rehabilitációs Intézetbe szállították, majd 2004. december 6. napjától december 20. napjáig a **helység 2** Traumatológiai Osztályon látták el.

A felperes 2004. karácsonyán otthonában fulladozni kezdett, légszűrőszűrőjét **helység 3-on** a ... Pulmonológiai Intézetben kezelték. A balesettel összefüggésben a felperesnél maradandó fogyatékoság és súlyos egészségromlás alakult ki. Állapotában javulás nem várható, állandó orvosi és rehabilitációs kezelésekkal állapotának csak szinten tartása lehetséges, azonban életkorának előrehaladtával a sorszerű megbetegedések kialakulásával állapotának súlyosbodásával és romlásával kell számolni. Önálló életvitelre nem képes, mozgásában korlátozott, mások időszakos és részleges segítségére és ellátására szorul. A baleset következtében pszichés állapotában negatív irányú változás következett be, a baleset pszichés módon rendkívüli mértékben megviselte, támaszfüggő törekvése fokozódott.

A Zalaegerszegi Városi Bíróság a 2005. november 29. napján kelt 5.B.89/2005/20. számú ítéletében a balesetben részes járművezetőket, így **"C"** I.r. és **"D"** II.r. vádlott bűnösségét maradandó fogyatékoságot eredményező közúti baleset gondatlan okozásának vétségében megállapította.

A **"C"** tulajdonát képező gépjármű felelősségbiztosítója az I.r. alperes volt, a beavatkozó tulajdonát képező tehergépkocsi kötelező gépjármű felelősségbiztosítással a baleset idején nem rendelkezett.

A felperes keresetében a balesettel összefüggő kárának megfizetésére kérte kötelezni az I.r. alperest mint a házastársa tulajdonát képező gépjármű kötelező felelősségbiztosítóját, valamint a beavatkozó gépjárművének kötelező felelősségbiztosítása hiányában a II.r. alperest. Álláspontja szerint a baleset bekövetkeztében mindkét gépjárművezető egyformán közrehatott, így 50-50 %-os kármegosztás megállapítását kérte. Egészségi állapotára figyelemmel az I.r. alperes által már teljesített 5 millió Ft betudásával 10 millió Ft nem vagyoni kártérítés és annak a baleset bekövetkeztétől számított késedelmi kamatát, 600.000.- Ft már teljesített szolgáltatás figyelembevételével 2.305.384.- Ft ápolás, gondozás és háztartásvezetés költségét, 224.250.- Ft gyógytorna, ingeráram-kezelési költségét, 221.785.- Ft utazási többletköltségét, 103.128.- Ft mezőgazdasági munkakiesést, kórházi kezelése idejére a **helység 3-on** bérelt lakás 50.400.- Ft költségének, valamint a jövőre esedékes havi kiadásokra tekintettel pedig járadék megállapítását kérte.

Az I.r. alperes ellenkérelmében a kereset jogalapját és összecszerűségét is vitatta. Arra figyelemmel, hogy a balesetben részes személygépkocsi a felperes és a gépjárművet vezető házastársa közös tulajdonában áll, véleménye szerint felelőssége nem állapítható meg. Álláspontja szerint a baleset bekövetkeztében **"C"** felelőssége nagyobb, ezért - a felperestől eltérően - reá terhesebb 80-20 %-os kármegosztást kért. A nem vagyoni kártérítés iránti igényt, valamint a gondozás, ellátás, gyógytorna, illetőleg gépjármű többletköltség kiadásokat részben elismerte, ezt meghaladóan a felperes követeléseit eltúlzottnak találta, míg a mezőgazdasági jövedelem-kiesés körében a kereset elutasítását kérte.

A II.r. alperes a kereset jogalapját nem vitatta azzal, hogy véleménye szerint a beavatkozó gépjárművezetőjének közrehatására figyelemmel a kár megtérítésében 20 %-ban terheli helytállási kötelezettség. Összecszerűségében a felperes keresetét eltúlzottnak találta, az egyes kárigényeket kisebb mértékben elismerte.

A beavatkozó az elsőfokú eljárásban érdemi nyilatkozatot nem tett.

Az elsőfokú bíróság a 2007. szeptember 17. napján kelt 55. sorszámú ítéletében kötelezte I. és II.r. alperest együttesen - egymás között 50-50 %-os egyenlő arányban -, hogy az I.r. alperes által a felperes részére önként teljesített 6.332.120.- Ft beszámításával fizessenek meg a felperesnek 10 millió Ft nem vagyoni kártérítést, továbbá ápolás, gondozás, háztartásvezetés címén 2.905.384.- Ft-ot, és 2007. október 1. napjától ugyanezen a címen havi 75.000.- Ft járadékot, gyógytorna és ingeráram kezelés címén 339.250.- Ft-ot, és ezen a címen 2007. október 1. napjától havi 18.250.- Ft járadékot, 221.785.- Ft gépkocsihasználati költséget, továbbá 2007. október 1. napjától ugyanezen a címen havi 13.000.- Ft járadékot, mezőgazdasági munkakiesés címén 82.500.- Ft-ot, továbbá ezen a címen 2007. október 1. napjától havi 2292.- Ft járadékot, valamint 50.400.- Ft szállásköltséget. Kötelezte I. és II.r. alpereseket, hogy fizessenek meg a felperes részére 500.000.- Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Határozata indokolásában kifejtette, hogy a baleset idején hatályos, a gépjármű üzemeltetőjének kötelező felelősségbiztosításáról szóló 190/2004. (VI.8.) Korm.rend. 7.§. /1/ bekezdése szerint a biztosító, a Nemzeti Iroda és a Kártalanítási Számla kezelője a 2.§. /2/ bekezdésében meghatározott biztosítási összeghatárokig köteles a károkozó helyett helytállni. A 8.§. /2/ bekezdése értelmében az e rendeletben meghatározott feltételek bekövetkezte esetén a kártalanítási számla kezelője - a 7. és 15.§-ban foglaltak szerint - a károsult követelését akkor is köteles kielégíteni, ha a károkozó üzemeltető a károkozás időpontjában szerződéskötési kötelezettség ellenére biztosítási szerződéssel nem rendelkezett. Az elsőfokú bíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a baleset bekövetkeztében a gépjárművezetőket milyen arányban terheli a felelősség, miután a felelősségbiztosítók is ugyanilyen arányban kötelesek a felperes kárát megtéríteni. E körben az elsőfokú bíróság az elsőfokú eljárás során beszerzett büntetőiratok között fellelhető és "E", valamint "D" igazságügyi műszaki szakértők által készített szakértői vélemények megállapításait vizsgálta. A szakértői véleményeket együttesen értékelve megállapította, hogy a felperes házastársa a balra kanyarodást körütekintően, szinte lépésben hajtotta végre, de más jármű takarása miatt a szemből gyorsan hajtó gépjárművet nem észlelte, a baleset ezért következett be. Ugyanakkor ha "D" a megengedett sebességgel közlekedik, a baleset nagy valószínűséggel elkerülhető lett volna, illetve a következményei minimálisak lettek volna. E körülményeket értékelve úgy ítélte meg, hogy a baleset oka mindkét gépjárművezető szabályszegő magatartása, és közrehatásukat 50-50 %-ban állapította meg. A baleset következtében a felperesnél beállt egészségromlás megállapítása, illetőleg a balesettel összefüggésben ért kár összegének meghatározása érdekében igazságügyi orvosszakértői véleményt, igazságügyi pszichológus szakértői véleményt, továbbá igazságügyi gazdasági szakértői véleményt szerzett be. A szakértői vélemények egybevetése alapján megállapította, hogy a felperes által kért 10 millió Ft nem vagyoni kártérítés reális, ezért az alpereseket „a már teljesített szolgáltatás betudásával” 10 millió Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte, míg az egyéb kárigények körében a rendelkező rész szerint marasztalta.

Ez ellen az ítélet ellen a beavatkozó fellebbezett, amelyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat

hozatalára utasítását kérte, míg másodlagosan a kárfelelősség mértékének a felperesre terhesebb 80-20 %-ban történő megállapítását. Azzal érvelt, hogy "C" az előtte haladó gépjármű takarása miatt gyakorlatilag „vakon” kanyarodott balra és nem győződött meg arról, hogy nem akadályozza-e esetleg a szemben érkező egyenesen haladó jármű mozgását. Az ítélezési gyakorlatra utalva kifejtette, hogy a másik jármű továbbhaladási joga megadásában teljesülő elsőbbséget az elsőbbségadásra kötelezett jármű vezetőjének az elsőbbség jogosultja részére - ez utóbbi jármű sebességére tekintet nélkül - meg kell adnia. Sérrelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a baleset körülményeinek feltárása érdekében igazságügyi műszaki szakértői véleményt nem szerzett be, és a felek figyelmét arra sem hívta fel, hogy a büntetőeljárásban beszerzett szakértői véleményeket tekinteti döntése során irányadónak. Véleménye szerint az elsőfokú bíróság által alkalmazott 50-50 %-os kármegosztási arány megalapozatlan és az elsőfokú eljárásban rendelkezésre álló tények és bizonyítékok mérlegelése sem támasztja alá a bíróság által alkalmazott kármegosztást.

A felperes és az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

A felperes azzal érvelt, hogy a büntetőeljárás során beszerzett műszaki szakértői vélemény szerint, ha "D" az 50 km/h sebességet betartotta volna, úgy a baleset elkerülhető lett volna. Az elsőfokú bíróság a büntetőügy iratait beszerezte, az a polgári per irataihoz csatolta, így a beavatkozó a szakvéleményt megismerhette volna. A bíróság a feleket további bizonyítási indítványaik előterjesztésére felhívta, ennek ellenére a beavatkozó igazságügyi műszaki szakértői vélemény beszerzését nem kérte, de még a büntetőügyben beszerzett szakvélemény ismertetését sem. "C" a kanyarodás során alappal számíthatott arra, hogy a belterületen haladó járművek a megengedett sebességet betartják.

Az I.r. alperes fellebbezési ellenkérelmében kiemelte, hogy a bíróságot tájékoztatási kötelezettség nem terheli arra nézve, hogy ítélezése alapjául milyen szakvéleményt tart irányadónak. A felek az elsőfokú eljárás során kérhették volna a szakértő kirendelését a baleset mechanizmusára, ennek pótlására a másodfokú eljárás során már lehetőség nincs.

A II.r. alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokai és megalapozottsága folytán.

A fellebbezés nem alapos.

Előrebocsátja az ítélet tábla, hogy a II.r. alperesnek az ítélet alapján a felperesnek kifizetett kártérítési összegre a 190/2004. (VI.8.) Korm.rend.15.§. /7/ bekezdése alapján a beavatkozóval szemben megtérítési igénye áll fenn. Így a beavatkozót az általa támogatott féltől függetlenül az ítélettel szemben önálló fellebbezési jog illetve meg (Pp.57.§. /1/ bekezdése), ezért az ítélet tábla a beavatkozó fellebbezését érdemben elbírálta.

Rámutat az ítélet tábla arra is, hogy az elsőfokú ítéletet a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között vizsgálta felül (Pp.253.§. /3/ bekezdése), így a felülbírálat nem érintette az elsőfokú bíróság által megítélt, de a fellebbezésben nem sérelmezett kártérítési összegeket.

Az elsőfokú eljárás irataiból az állapítható meg, hogy a beavatkozó az ügyben érdemi nyilatkozatot nem tett, bizonyítási indítvánnyal nem élt. Az 54. sorszámú jegyzőkönyvben pedig a tárgyalást megelőzően bírói felhívásra azt adta elő, hogy „a perben nem kíván érdemben nyilatkozni”.

A Pp.141.§. /2/ bekezdése szerint a bíróság - ha ez a tényállás megállapításához szükséges - a feleket felhívja nyilatkozatai megtételére, és a bizonyítási eljárást lefolytatja. A fél köteles a tényállításait, nyilatkozatait, bizonyítékait - a per állása szerint - a gondos és az eljárást elősegítő pervitelnek megfelelően időben előadni, illetve előterjeszteni. A Pp.141.§. /6/ bekezdése alapján, ha a felek valamelyike tényállításának, nyilatkozatának előadásával, bizonyítékainak előterjesztésével - a /2/ bekezdésben előírt kötelezettsége ellenére - alapos ok nélkül késlekedik, és e kötelezettségének a bíróság felhívása ellenére sem tesz eleget, a bíróság a fél előadásának, előterjesztésének bevétele nélkül határoz, kivéve, ha álláspontja szerint a fél előadásának, előterjesztésének bevétele a per befejezését nem késlelteti. A Pp.251.§. /1/ bekezdése értelmében a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény, vagy új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az „elbírálása esetén” reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna. A fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására, vagy az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítás lefolytatásának indítványozására akkor kerülhet sor, ha az elsőfokú határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására irányul; a 141.§. /6/ bekezdésében foglaltakat azonban ebben az esetben is alkalmazni kell.

A beavatkozót - saját előadása szerint is - semmi sem akadályozta abban, hogy tényelőadását, illetőleg bizonyítási indítványát kellő időben az elsőfokú eljárásban előterjessze. Késedelmét a beavatkozó semmivel nem indokolta, ezért a Pp.235.§-a szerint azokat a tényállításait és bizonyítékait, amelyeket az elsőfokú eljárásban meg sem kísérelt előadni, és azokat a bizonyítási indítványait, amelyeket meg sem próbált érvényesíteni, a másodfokú eljárásban már nem hozhatja fel (BH.2003. évi 204. számú eseti döntés).

Az elsőfokú bíróság az alperesek indítványára a büntetőeljárás iratait beszerezte, az iratokhoz csatolta, ezzel az eljárás anyagává tette. A bíróságnak az ítélet indokolásában kell számot adni arról, hogy a döntése meghozatala során mely bizonyítékot vett figyelembe és melyet mellőzött, előzetesen a felet erről tájékoztatni nem kell. A bíróság pedig csak a fél konkrét érdemi védekezése, az általa előadott tények ismeretében tud eleget tenni a Pp.3.§. /3/ bekezdésében foglalt kötelezettségének, érdemi védekezés hiányában még csak a bizonyítandó tények sem ismertek.

A Pp.235.§. (1) bekezdése szerint: a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény vagy bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy - elbírálás esetén - reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna ... a 141.§. (6) bekezdésében foglaltakat ilyen esetben is alkalmazni kell.

Ezek a szabályok a fellebbező beavatkozóra is irányadók. A beavatkozó fellebbezésében nem jelölte meg, hogy mi akadályozta abban, hogy nyilatkozatát (a II.r. alperest támogató védekezését) az elsőfokú eljárásban előterjessze.

A kifejtettekre figyelemmel a beavatkozó a másodfokú eljárásban már új tényre, bizonyítékra nem hivatkozhat, illetve az általa az elsőfokú eljárásban nem kifogásolt körülményt már alappal nem vitathatja. Ennek ellenére az ítéletábra a kármegosztás kérdését vizsgálta. Az alperesek ugyanis, köztük a beavatkozó által támogatott II.r. alperes is, az elsőfokú eljárás során vitatta a felperes által megjelölt 50-50 %-os felelősségi arányt, a beavatkozó által támogatott fél perbeli nyilatkozatát pedig olyannak kell tekinteni, mintha azt a beavatkozó tette volna.

Az elsőfokú bíróság ebben a körben a rendelkezésre álló bizonyítékokat, így különösen a büntetőeljárás során beszerzett igazságügyi műszaki szakértői véleményeket okszerűen értékelte és mérlegelte. A büntetőeljárás során kirendelt és "F" igazságügyi mérnökszakértő által készített szakértői vélemény ellentmondásmentes, és a felelősség eldöntése szempontjából releváns kérdésekben egyértelmű és határozott válaszokat adott. Megállapította, hogy a balesetkor "C" féktávolságon belül kanyarodott be, de ha "D" 50 km/h sebességgel haladt, úgy a kanyarodás féktávolságon kívül történt volna (Zalaegerszegi Városi Bíróság B.89/2005/15. szám, "F" igazságügyi mérnökszakértői vélemény 10. oldal 6.3.). A beavatkozó által a fellebbezésben hivatkozott és a Legfelsőbb Bíróság 6/1998. Büntető Jogegységi Határozata - az ítéletábra megítélése szerint - az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított kármegosztási arányt támasztja alá. A jogegységi döntés értelmében a közúti közlekedés szabályai szerint elsőbbségadásra kötelezett általában akkor is felelősséggel tartozik az elsőbbségadási szabályok megszegéséért, ha az elsőbbségre jogosult a megengedett sebességet túllépte. Kizárhatja a felelősségét, ha az elsőbbségadási kötelezettsége szempontjából jelentős körülményeket az elsőbbségre jogosult szabályszegése következtében nem észlelhetett, vagy ha e körülményekre nézve az elsőbbségre jogosult megtévesztette. Az elsőbbségre jogosult, aki a megengedett sebességet túllépte, az elsőbbségadási kötelezettség megszegésével összefüggő közúti balesetért ugyancsak felelősséggel tartozhat, kivéve, ha a baleset a jármű megengedett sebesség mellett is bekövetkezett volna. A jogegységi határozat szerint az egyes speciális közlekedési szabályok nem állnak egymással „hierarchikus” viszonyban, egyik közlekedési szabálynak sincs olyan „abszolút elsőbbsége”, („primátusa”) a másikkal szemben, amely feltétlenül kizárná, illetve korlátozná egy másik szabály alkalmazhatóságát. Mindig a konkrét forgalmi helyzethez, a közlekedés résztvevőinek magatartásához képest kell tehát megállapítani, hogy az adott esetben melyik közlekedési szabálynak, illetve szabályszegésnek van jelentősége és milyen mértékben.

Az idézett jogegységi döntésre figyelemmel nem lehet tehát kimondani általános érvennyel, hogy az elsőbbségadásra kötelezett helyzetben lévő gépjárművezetőt, aki elsőbbségadási kötelezettségének nem tett eleget, önmagában ennek alapján a bekövetkezett balesetért, vagy teljes egészében, vagy túlnyomó részben terheli a felelősség. A jelen esetben értékelni kellett azt a körülményt is, hogy az elsőbbségre jogosult gépjármű vezetője "D" lakott területen belül a KRESZ-ben előírt sebességhatárt jelentősen túllépve közlekedett. Abban pedig "E" és "F" igazságügyi mérnökszakértő teljesen egyöntetűen nyilatkoztak, ha "D" a

megengedett 50 km/h sebességgel közlekedik, az ütközés vagy be sem következik, mert az elhárítható lett volna, vagy az ütközési energia olyan minimális, hogy a baleset súlyos következményei elmaradtak volna.

Az ítéletábla megítélése szerint a baleset bekövetkeztéért mindkét gépjárművezető felelős, felelősségük a balesetben 50-50 %-os, így az elsőfokú bíróság által alkalmazott kármegosztási arány megalapozott. Erre figyelemmel a Győri Ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit a Pp.253.§. /2/ bekezdése alapján helybenhagyta.

Megjegyzi az ítéletábla, hogy erre irányuló fellebbezés hiányában nem vizsgálhatta azt sem, hogy a balesetben részes személygépkocsinak ki volt az üzemben tartója, a felperes-e, vagy házastársa. (Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának 40. számú állásfoglalása) Ennek a kérdésnek egyébként a beavatkozó által támogatott II.r. alperes szempontjából azért nincs jelentősége, mert a felperes kereseti kérelmében is a felróhatóság arányában kérte a II.r. alperes kötelezését a kár megfizetésére.

A beavatkozó fellebbezése sikertelen volt, ezért a Pp.239.§-a folytán alkalmazandó Pp.78.§. /1/ bekezdése alapján köteles megfizetni a jogi képviselővel eljáró felperes másodfokú képviseleti költségének összegét. Az ügyvédi munkadíj mértékét ítéletábla a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§. /2/, /5/ és /6/ bekezdései alapján a kifejtett ügyvédi munka mérlegelésével áfával együtt 60.000.- Ft-ban állapította meg.

Győr, 2008. június 11.

. Szalai György sk.

Dr.Hammer Sándor sk.

Dr. Farkas Attila sk.

a tanács elnöke
előadó bíró
bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: